

Megnyílt az Anna-kúti Csemege

Átalakítás, korszerűsítés céljából tavaly januárban zárták be az Anna-kúti Csemegeüzletet azzal, hogy szeptemberben megnyitják. A határidő kitolódott „előre nem látható” akadályok miatt november végére. Végül is tegnap nyitották meg a valóban korszerű, modern berendezésű és önkiszolgáló rendszerben dolgozó üzletet, 3 és fél millió forint értékű árukészlettel. Az átalakításal nagyobb lett az eladótér.

A Csemege Kereskedelmi Vállalat további terve, hogy a többi szegedi üzleteit is korszerűsíti. Előbb a Stühmer-féle üzletet, amelyet bővíttet is, majd a Klauzál téri.

Képünk nyitás előtt pár perccel készült a megújult Csemegeéről.

Másfél milliárd — pauszpapíron

Mit terveztek a tervezők?

Melyik lehet a könnyebb: kitalálni, mire költünk el és hogyan majd másfél milliárd forintot, vagy a valósgában megtalálni ennyi pénz helyét? Kétféle persze a kérdés, hiszen nyilvánvaló: építőanyagba, emberi és gépi erőbe fektetni ezt a pénzt hosszadalmasabb, nehezebb is, mint a tervezetés. De azt azért senki sem állíthatja, hogy akik a múlt évben elméleti gazdáik — tervezők — voltak másfél milliárd fontos majdnai gyarapodásunknak, olyan tüzetlen irigylésre méltó, egyszerű helyzetben lennének.

Borvendég Bélával, a Szegedi Tervező Vállalat főmérnökével folytatott beszélgetésünk visszatekintéssel indult: hogyan zárták az elmúlt esztendő?

Nagyjából ötven teljes tervdokumentáció készült 1976-ban az SZTV-nél, számszerűen ugyan kevesebb, mint az előző évben, de a megbízatások „fajsúlyja” nőtt. Több volt az úgynevezett közösségi — például oktatási intézményre szóló — termégbiztatás, mindenképp előtérbe került a HIOB-tervsorozat (házgyári iskola, óvoda, bölcsőde) programja érdemtel. A tervezők-képzelt lakások egy része már épül is az Északi városrészes első ütemében. Az SZTV emblémája tavaly 2400 lakás rajzára került rá, Szegeden kívül a megyéből, s még Békésből is érkezett megrendelés — onnan 900 lakásra. Az orvostudományi

egyetem megrendelésére tervezték a Dóm téri oktatási épületet, a klinikák központi mosodáját és kazánházát, a II. számú bel- és bőrklinika emelétráépítését, de jelentkezett a vásárhelyi kórház is, a belgyógyászati osztály rekonstrukciójára kért elképzelést a szegedi tervezőtől. Tanulmányterv készült a tévé körzeti stúdiójának kialakítására, az Úttörő téri épületben. Az ipari létesítmények közül a gyorsított ütemterv szerint épülő gyulai és az azóta már elkészült szegedi húsipari beruházásoknál voltak ott tervezői művezetőként az SZTV építészei. A városrendezési tervek készítőinek asztalát Rókus első ütemének — 3 ezer lakásának — beépítési terve, Tarján hétedik ütemének rajzai, az Indóház tér részletes rendezési terve és a Püspök utca—Mikszáth Kálmán utcai tömb beépítési terve foglalta el.

A tervező vállalat öt irodájának és majd 400 dolgozójának ideai munkaprogramja sem lesz lazább, hiszen a HIOB-rendszer, Felsőváros és az Északi városrészes, a vasöntöde fejlesztése, a konzervgyári rekonstrukció, a tévéstúdió elég munkát ad még. Átdolgozásra vár Szeged általános rendezési terve, s a gyulai, orosházi, mákói városrendezési tervek is „naprakész” kell tenniük. A közlekedéstervezők tovább folytatják az idén a Lenin körút rekonstrukciójának előkészítését. Hogyan győzik? Fejlődnek a terve-

zési módszerek, segít a számítástechnika — tavaly már 2 ezer órát „futott” a gép —, hát joggal bizakodnak, hogy bevételi tervüket, ez körülbelül 60 millió forint, teljesítik. És minden bizonynyal jut még idő, s energia — csakúgy mint tavaly, 700 ezer forint értékben — társadalmi munkára is. Az SZTV szocialista brigádjai ugyanis — függetlenül a vállalati tervektől — 1976-ban a Pulz utcai fertőző osztály átalakításához, a Töltés utcai csecsemőotthon és a Béke utcai iskola fűtésének korszerűsítéséhez, a béketelepi játszótér létrejöttéhez, a vakok intézetének felújításához járultak hozzá — s ezt csak valamiféle képzel „bevétel rovatban” jegyzi majd fel róluk a város.

P. K.

Nyilvánosság

Ha azt mondjuk, hogy valami a nyilvánosság elé kerül, úgy ez a kijelentés nagyon közel áll ahhoz, mintha azt mondanánk, hogy valamire fény derül, valami megvilágosodik. Valamilyen ügy iránt világságja persze nem azonos megoldásával, de egy társadalmi probléma elzártsága, eltitkolása egyben társadalmi megoldásának lehetetlensége.

Ez az elvont megfogalmazás a politikai tapasztalatok általánosításából következik. Mert minden olyan esetben — lett legyen szó kis, avagy nagy kérdésről —, amikor nem érvényesül a demokrácia, azaz nem válnak az eldöntendő kérdések a közös okoskodás és befolyásolás tárgyává, egyúttal a nyilvánosság hiányáról is beszélhetünk. A nyilvánosság ugyanis politikai természetű, a nyilvánosság fogalma pedig a demokratikus közelet alapvető összefüggéseire vonatkozik.

A nyilvánosság, mint politikai fogalom, az újkori politikai demokráciával párhuzamosan fejlődött. Azáltal, hogy kiépültek a politikai irányítás szervei, egyúttal viszonylag el is különültek a társadalom más intézményeitől. A társadalom élete magánéletre és politikai életre hasadt szét. Eltekintve most attól, hogy a magánéletre és a közszférára a történelem során tartalmilag hogyan változott, tény az, hogy kialakult a marxi elemzésekből ismerhető ellentmondás a „burzsoá” és „citoyen”, azaz a magánember és állampolgár között, annak következtében, hogy a magánérvényesség terétől elkülönülten létezett és működött a politikai tevékenység tere. E kettő között a nyilvánosság biztosította az összeköttetést a sajtó, a parlamenti viták, vagy választási harcok formájában.

A megoldandó ügyek publikussá, a közösség által ismertté és mérlegelhetővé tétele a demokrácia működésének meghatározó előfeltétele. A nyilvánosság teszi lehetővé, hogy a magánember állampolgári mivoltában léphessen föl közössége érdekében és a közösségi érdekek politikailag képviseltessenek a nyilvánosság különböző fórumain. A kapitalista országok haladó mozgalmái, köztük a kommunista pártok, ezért harcolnak a politikai nyilvánosság minden csorbitási kísérlete ellen. Generációk tapasztalata ugyanis a fasiszta politikai gyakorlat, ami a tárgyalás összefüggésben a demokrácia megszüntetése, a politikai nyilvánosság minden intézményének megszüntetése formájában.

Mi már most a helyzet fogalmilag a politikai nyilvánossággal a szocialista fejlődés során? Társadalmunk életében nem csak a magánéletre és közszférára tartalmi változások meggyökeres, hanem a kettő közötti összefüggés is megváltozott. Ismeretes például, hogy a tőkés vállalkozás kiiktatódott a magánéletéből, vagy az, hogy

politikai életünkben a pártirányítás a politikai rendszer kulcsfontja. Mindez kétségtelenül és ismert történelmileg egy új minőségű állapot. Ugyanakkor értelmetlenség lenne — és következményeiben politikai hiba —, ha nem látnánk, hogy a szocialista demokrácia számunkra is mint a magánélet és politikai élet közvetítése létezik a nyilvánosság különböző formáiban. A szocialista állampolgár meg elvileg is csak úgy államtag, tehát része a szocialista államnak, ha a nyilvánosság fórumain akaratait képviselgetve-közvetítve részesevé válhat a publikussá tett közügyeknek. Elvileg és röviden: a politikai nyilvánosság a szocializmusban is államérdek és a társadalom közösségeinek érdeke egyezre.

S mindez nem csupán logikai műveletelés kérdése. Saját szocialista történelmünk tapasztalata már, hogy a politikai nyilvánosság csorbítása, a sajtó bürokratikus irányítása, a pártdemokráciának, valamint a tanácsai és parlamenti demokráciának, azaz a nyilvánosság különböző fórumainak korlátozásával történő politikai irányítás milyen hibákat eredményezett politikai életünkben. S nem csak az ilyen hibák föltárásához volt szükség a politikai nyilvánosságra, hanem elkerülése érdekében is. Számos nyilvánosságban rejlik. A falugyűlések nyilvánosságától a kongresszusok nyilvánosságáig, és a termelési értekezletek nyilvánosságától a tv nyilvánosságáig, életbe vágóan szükségünk van a nyilvánosság szférájára. Csak ennek alapján fejlődhet a szocialista demokrácia és csak nyilvánosság biztosította közös megfontolásokkal érhető el nyilvánosan elfogadott politikai céljaink.

Hangsúlyozni kell azonban ismét: közös ügyeink nyilvánossága nem azonos megoldásukkal. Bármilyen probléma bármiféle hatású megoldása a politikában a politikai döntések által történik. S természetesen nem a nyilvánosság dönt, hanem az arra jogosult döntési szervek. Annak mérlegelése azonban, hogy kikből álljanak a döntésre jogosult szervezetek, mi és hogyan válják eldöntötté, valamint, hogy megfelelő volt-e a döntés — nos, mindez már nagyon is a nyilvánosságra tartozik. A nyilvánosság az okoskodás tere — sokszor nem is valami bölcös okoskodás —, ahol megfogalmazódva, politikai akaratként jelennek meg az érdekek. Üres absztrakcióként elképzelhető, hogy megtakarítsuk az okoskodásra szánt időt és energiát, de a nyilvánosság, az „okoskodás szférája” nélkül nincs demokrácia, és a döntések felelőssége megfoghatatlanná válik, akár elmarasztalást, akár méltatást érdemelnek.

Gombár Csaba

Négyszáz KGST-szabvány lép életbe az idén

Bővíülhet az importált elektromos háztartási gépek választéka

A termékek műszaki követelményeinek egységesítése, az azonos vizsgálati módszerek alkalmazása, s a minőségi mutatók szabványelőírása egyik feltétele a népgazdasági tervek megvalósításának. Jelenleg a különböző ágazatokban mintegy 8600 szabványelőírást alkalmaznak, ezek egy részét a változó követelményeknek megfelelően állandóan továbbfejlesztik, korszerűsítik. A Magyar Szabványügyi Hivatal elnökhelyettese, dr.

Sütő Kálmán, a szabványosítás 1977-es és távolabbi feladatairól adott tájékoztatást az MTI munkatársának. A műszaki fejlesztés érdekében, az exportképesség fokozására új, az eddigieknél finomítottabb minőségi rendszert vezetnek be hamarosan. Eszerint például az elsőosztályú termékekben belül is többféle fokozatot különböztetnek meg. Az idén 27 ilyen „finomított” minőségi szabvány lép életbe, elsősorban a műszeriparban és a vegyiparban, de néhány a bútortermékek területén is.

A KGST-országok mintegy 1000 közös szabványajánlatot dolgoztak ki eddig, ezekből 1977-ben megközelítően 400 lép köztételen életbe. Ennek nyomán különösen a gépipari termékek külkereskedelmi forgalma kaphat újabb lendületet a közös műszaki paraméterek alkalmazásával. Az egységesített szabványok hatása a hazai áruválasztékban is jelentkezik: egész sor olyan elektromos

háztartási berendezés importja válik lehetővé, amelyet eddig éppen a tagországok eltérő szabványelőírásai miatt nem hoztak nálunk forgalomba. Így például a közeljövőben bővíülhet a választék NDK-beli és szovjet elektromos kenyérpírtóval, infragázrőzölkövel és több más cikkel. A következő években újabb KGST-szabványajánlásokat vizsgálunk felül közösen a tagországok; jövőre 1500-nak a bevezetését tervezik.

Új szabványok segítik a fogyasztói érdekvédelem fokozott érvényesülését is. A Szabványügyi Hivatal, más szervekkel együttműködve, hamarosan kidolgozza bizonyos szolgáltatások szabványelőírásait. A textiliparban például színskála bevezetését tervezik, amelynek alapján pontosan megállapítható a tisztítás minősége. Felmérés készül a rádió, a televízió, a háztartási gépek és a gépkocsik javításánál alkalmazandó szabványok kidolgozásához is.

Az építőipar teendői

Az Építő-, Fa-, és Építőanyagipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége csütörtökön értékelte az ágazat múlt évi munkáját és megtárgyalta feladatait az idei tervek teljesítésében.

Az írásos előterjesztés szerint a múlt évi előirányzatát, s termelésének bővítését teljes egészében a termelési eredményesség emelésével érte el. Az idén a termelés 5—5,5 százalékos növelése érdekében az előkészítés és a kooperáció jelentős javításával kell gyorsítani az építést, elsősorban a nagyberuházások kivitelezését, és ütemesebbé tenni a lakásátadásokat.

A szakszervezet központi vezetősége az építő-, fa- és építőanyagiparban illetékes minisztériumokkal együtt közös állásfoglalást fogadott el, amelyben felhívással fordultak az ágazat dolgozóihoz, hogy szoros összefogással segítsék az idei tervek maradéktalan megvalósítását. (MTI)

Győri Imre fogadta a NUSZ főtitkárát

Jiri Kubkát, a Nemzetközi Újságíró Szervezet főtitkárát csütörtökön az MSZMP KB székházában fogadta Győri Imre, a Központi Bizottság titkára. A kötetlen, baráti találkozón eszmecsere folytatólag a Nemzetközi Újságíró Szervezet munkájának időszaki kérdéseiről, a baráti szocialista országok újságíró szövetségei együttműködésének javításáról. A megbeszélésen részt vett Fodor László, az MSZMP KB osztaályvezető-helyettese és Király András, a MUOSZ főtitkára.

Jiri Kubka megbeszélést folytatott dr. Várkonyi Pé-

terrel, az MSZMP KB tagjával, a Tájékoztatási Hivatal elnökével is. (MTI)

Aczél György Berlinben

Aczél Györgynek, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának vezetésével szerdán a késő esti órákban megérkezett Berlinbe a Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége. A küldöttséget a pályaudvaron Kurt Hager, az NSZEP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Hans-Joachim

Hoffmann, a Központi Bizottság tagja, művelődési miniszter, Paul Markowski, a Központi Bizottság tagja és Ursula Ragwitz, a KB osztályvezetője fogadták. Csütörtökön az NSZEP KB székházában megkezdődtek a két küldöttség között a megbeszélések.